

НАЦИОНАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ЗА 2018. ГОДИНУ

I УВОД

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15 и 113/17), основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на годишњем нивоу представља Национални акциони план запошљавања.

Циљеви и приоритети, односно програми и мере активне политике запошљавања утврђени Националним акционим планом запошљавања за 2018. годину усмерени су ка побољшању стања на тржишту рада, унапређењу запошљивости и запошљавању и у функцији су остваривања Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године („Службени гласник РС”, број 37/11).

Учешћем релевантних институција, социјалних партнера и других заинтересованих страна, обезбеђена је усклађеност Националног акционог плана запошљавања за 2018. годину са секторским политикама и текућим реформским процесима од значаја и утицаја на област политике запошљавања. Истовремено, заснованост овог документа и на стратешким документима и смерницама европске политике запошљавања, јасно указује на опредељење достизања пуне усклађености националне политике запошљавања и институција тржишта рада са правним тековинама Европске уније.

II МАКРОЕКОНОМСКИ ОКВИР

1. Макроекономски трендови

Према подацима Републичког завода за статистику (РЗС) у другом кварталу 2017. године остварен је реалан раст привредне активности од 1,3%. Посматрано са производне стране, раст БДП у другом кварталу вођен је сектором услуга који доприноси са 1,2 процентних поена (п.п.). Прерађивачка индустрија, уз опоравак електро-енергетског сектора, дала је допринос од 0,6 п.п. Пад пољопривредне производње био је већи од очекиваног и негативно утицао са 0,6 п.п. Негативан допринос забележен је и код грађевинске активности (други квартал за редом).

Раст укупне индустрије од 3,1% међугодишње (мг) остварен у другом кварталу 2017. године доминантно је детерминисан позитивним кретањима у прерађивачкој индустрији која је са повећањем од 5,1% дала допринос од 4,2 п.п. Производња електричне енергије имала је негативан утицај од 1,4 п.п.

Током првих седам месеци 2017. године извезено је робе у вредности 8,7 млрд евра, док је увезено робе у вредности од 11,2 млрд евра (што је раст од 13,2% и 13,1% мг), док је спољнотрговински дефицит увећан за 12,7% у односу на исти период претходне године.

Укупан спољни дуг на крају првог квартала 2017. године износио је 26,2 млрд евра, и у поређењу са крајем претходне године смањен је за 374,2 мил.евра.

Инфлација се у августу 2017. године на међугодишњем нивоу кретала у границама дозвољеног одступања од циља Народне банке Србије ($3\% \pm 1,5\text{п.п.}$). У овом периоду инфлација је износила 2,5%, што је било условљено, пре свега, повећањем цена нафтних деривата, дувана, услуга мобилне телефоније и туристичких аранжмана.

Просечна нето зарада у периоду јануар-јул 2017. године повећана је за 0,9% реално, мг. Смањене су разлике између просечних зарада јавног и приватног сектора, превасходно као резултат бржег раста зарада у приватном сектору.

Повећање броја запослених регистровано је у свим производним секторима, док су најзначајнија побољшања остварена у секторима услуга и индустрије.

Раст броја запослених регистрован је и у сегменту формалне и у сегменту неформалне запослености. Повећању формалне запослености, као квалитетном делу укупне запослености, поред оствареног привредног раста, додатно је допринело и ефикасније ангажовање инспекцијских служби у циљу сузбијања сиве економије. Раст запослености забележен је у

прерађивачкој индустрији, рударству, трговини и др, што је у складу са повољним економским кретањима у овим секторима. Раст неформалне запослености у другом кварталу 2017. године, највећим делом је резултат већег ангажовања сезонских радника у пољопривредној производњи услед добре пољопривредне године.

Раст запослености, али и подстицање неактивних лица, унапређењем и проширењем обухвата мера активне политике запошљавања, уз додатну мотивисаност растом реалних зарада, допринело је мг повећању стопе активности.

Од посебног значаја за продуктивно запошљавање у наредном периоду јесте усаглашавање политика запошљавања, образовања и научно-технолошког развоја ради прилагођавања нивоа знања и вештина и запошљавања према потребама тржишта рада.

С тим у вези, у наредном средњорочном периоду, очекује се наставак реформи у области тржишта рада и образовања (увођење система дуалног образовања, којим ће се обезбедити повезаност квалификоване радне снаге са стварним потребама тржишта рада). У наредном периоду очекује се и да ће раст реалних нето зарада у приватном сектору пратити раст продуктивности у привреди. Спорији раст реалних нето зарада од раста реалног БДП, као и раст зарада у складу са растом продуктивности утицаће на смањивање јединичних трошкова рада и на побољшање конкурентске позиције земље. Реалном расту зарада допринеће и повећање минималне цене рада од 1. јануара 2018. године са 130 на 143 динара по радном часу, што ће се позитивно одразити на агрегатну тражњу, а имаће и позитиван фискални ефекат.

2. Оквир макроекономске политике и структурних реформи¹

Фокус економске и фискалне политике у наредном средњорочном периоду усмерен је на остварење следећих циљева:

- 1) одржавање макроекономске стабилности уз даље смањење јавног дуга и његово враћање у одрживе оквире;
- 2) наставак примене структурних реформи, посебно у домену јавних предузећа, као и подизање ефикасности јавног сектора.

Влада ће активним мерама у наредном трогодишњем периоду наставити са унапређивањем пословног амбијента. Успостављен је модел раста који се заснива на повећању инвестиција и извоза а посебне подстицајне мере биће реализоване и од стране Министарства привреде са циљем даљег развоја привреде и равномерног регионалног развоја. Дугорочну одрживост раста треба додатно да подрже комплексни и свеобухватни реформски процеси, које ће Влада наставити да спроводи, како би се отклониле постојеће баријере и ризици. Тиме се стимулише приватна иницијатива, буди предузетништво и иновативност и афирмише развој заснован на знању и технолошком напретку, што ће у крајњој линији допринети отварању нових радних места и смањењу незапослености.

Реализација постављених циљева Владе допринеће повећању животног стандарда становништва и успостављању одрживог, паметног и инклузивног раста, који подразумева подстицање конкурентности и ефикаснију употребу ресурса, развој економије заснован на знању и иновацијама уз бољу партиципацију на тржишту рада, смањење сиромаштва и социјалну кохезију.

III СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ТРЖИШТУ РАДА

1. Трендови на тржишту рада

На основу података Републичког завода за статистику (РЗС) из Анкете о радној снази (АРС), прате се кретања и врши процена укупне радне снаге у Републици Србији.

Анкета о радној снази објављује се квартално, а последњи објављени подаци односе се на трећи квартал 2017. године. Такође, РЗС сваке године објављује АРС - годишњи билтен са просечним подацима за претходну годину.

У трећем кварталу 2017. године забележен је највећи број запослених (2.881.900) у периоду 2014–2017. године, због чега су и стопе активности (55,3%) и запослености (48,2%) највише.

---

¹ Фискална стратегија за 2017.годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину

Табела 1. Трендови на тржишту рада, за становништво старости 15 и више година

Година	Становништво старости 15+			
	Укупно	Активно	Запослено	Незапослено
2016. (просек)	6.017.600	3.208.800	2.719.400	489.400
I квартал 2017.	5.995.300	3.105.000	2.652.200	452.800
II квартал 2017.	5.988.200	3.265.000	2.881.000	384.100
III квартал 2017.	5.881.200	3.310.100	2.881.900	428.200

Извор: АРС, РЗС

У трећем кварталу 2017. године је, у поређењу са претходним кварталом, забележено смањење броја неактивних лица (за 52.100 лица) у корист пораста броја незапослених за око 44.100 лица. У поређењу са трећим кварталом 2016. године, дошло је до смањења броја незапослених за 21.900 лица и истовремено је порастао број запослених за око 67.900 лица.

Стопа активности за становништво старости 15 и више година у трећем кварталу 2017. године износи 55,3%, и у односу на други квартал 2017. године (54,5%), повећана је за 0,8 процентних поена (п.п.). У поређењу са истим кварталом претходне године, стопа активности је повећана за 1,1 п.п.

Стопа запослености за становништво старости 15 и више година у трећем кварталу 2017. године износи 48,2% и, у поређењу са другим кварталом 2017. године (48,1%), повећана је за 0,1 п.п. У поређењу са истим кварталом претходне године, стопа запослености је повећана за 1,4 п.п.

Стопа незапослености за становништво старости 15 и више година износи 12,9% и у поређењу са другим кварталом 2017. године (11,8%), повећана је за 1,1 п.п. У поређењу са истим кварталом претходне године, стопа незапослености је смањена за 0,9 п.п.

Позитивни трендови присутни су и у категорији лица радног узраста (15-64).

Табела 2. Трендови на тржишту рада за становништво радног узраста 15-64 година

Година	Становништво радног узраста 15-64			
	Укупно	Активно	Запослено	Незапослено
2016. (просек)	4.667.900	3.067.800	2.579.500	488.300
I квартал 2017.	4.636.300	2.968.400	2.517.000	451.400
II квартал 2017.	4.624.400	3.098.800	2.717.300	381.500
III квартал 2017.	4.612.600	3.153.600	2.728.500	425.200

Извор: АРС, РЗС

У Табели 3. дат је упоредни преглед показатеља тржишта рада за старосне категорије 15-64 година и 15+.

Табела 3. Кретање основних показатеља тржишта рада

Година	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Старосна категорија 15-64				
Стопа активности	65,6%	64,0%	67,0%	68,4%
Стопа запослености	55,2%	54,3%	58,8%	59,2%
Стопа незапослености	15,9%	15,2%	12,3%	13,5%
Стопа неактивности	34,4%	36,0%	33,0%	31,6%
Старосна категорија 15+				
Стопа активности	53,3%	51,8%	54,5%	55,3%
Стопа запослености	45,2%	44,2%	48,1%	48,2%
Стопа незапослености	15,3%	14,6%	11,8%	12,9%
Стопа неактивности	46,7%	48,2%	45,5%	44,7%

Извор: АРС, РЗС

2. Регионални аспект индикатора тржишта рада

У структури становништва према радном статусу, региони имају сличну расподелу. У трећем кварталу 2017. године стопе активности и запослености за становништво 15 и више година су нешто веће у Београдском региону (56,7% и 49,0%, респективно) и у Региону Шумадије и

Западне Србије (57,0% и 49,7%, респективно), док су нешто ниже у Региону Војводине (54,0% и 47,7%, респективно) и у Региону Јужне и Источне Србије (53,4% и 45,9%, респективно).

Табела 4. Кретање основних индикатора тржишта рада по регионима

Старосна категорија 15+	Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион КиМ
2016. година					
Стопа активности	54,3%	51,9%	55,2%	51,7%	...
Стопа запослености	45,8%	44,0%	47,1%	43,5%	...
Стопа незапослености	15,7%	15,1%	14,7%	15,8%	...
Стопа неактивности	45,7%	48,1%	44,8%	48,3%	...
I квартал 2017. године					
Стопа активности	53,7%	50,3%	53,6%	49,1%	...
Стопа запослености	46,6%	43,5%	45,7%	40,7%	...
Стопа незапослености	13,2%	13,6%	14,7%	17,2%	...
Стопа неактивности	46,3%	49,7%	46,4%	50,9%	...
II квартал 2017. године					
Стопа активности	56,4%	52,8%	55,7%	53,1%	...
Стопа запослености	49,6%	47,5%	49,1%	46,0%	...
Стопа незапослености	12,1%	10,2%	11,8%	13,3%	...
Стопа неактивности	43,6%	47,2%	44,3%	46,9%	...
III квартал 2017. године					
Стопа активности	56,7%	54,0%	57,0%	53,4%	...
Стопа запослености	49,0%	47,7%	49,7%	45,9%	...
Стопа незапослености	13,6%	11,7%	12,7%	14,1%	...
Стопа неактивности	43,3%	46,0%	43,0%	46,6%	...

Извор: АРС, РЗС

У односу на претходни квартал, стопа запослености повећана је Региону Шумадије и Западне Србије (0,6 п. п.) и Региону Војводине (0,2 п. п.), док стопа незапослености највећу вредност има у Региону Јужне и Источне Србије (14,1%), а најнижу у Региону Војводине (11,7%).

3. Положај жена на тржишту рада

И поред чињенице да основни индикатори тржишта рада и у трећем кварталу 2017. године бележе позитивне трендове, неравноправан положај полова на тржишту рада је и даље присутан.

Табела 5. Основни индикатори тржишта рада према полу, за становништво радног узраста (15-64) и становништво старије од 15 година

Период/старосна категорија	2016.		I квартал 2017.		II квартал 2017.		III квартал 2017.	
	15 +	15-64	15 +	15-64	15 +	15-64	15 +	15-64
Стопа активности								
Мушкарци	61,8%	73,1%	60,0%	71,3%	62,5%	73,8%	63,5%	75,2%
Жене	45,4%	58,1%	44,1%	56,8%	47,1%	60,3%	47,8%	61,6%
Стопа запослености								
Мушкарци	52,8%	61,9%	51,5%	60,6%	55,6%	65,2%	55,8%	65,7%
Жене	38,1%	48,4%	37,5%	48,0%	41,1%	52,3%	41,1%	52,6%
Стопа незапослености								
Мушкарци	14,6%	15,3%	14,3%	15,0%	11,0%	11,6%	12,0%	12,6%
Жене	16,1%	16,7%	15,0%	15,5%	12,7%	13,2%	14,0%	14,5%
Стопа неактивности								
Мушкарци	38,2%	26,9%	40,0%	28,7%	37,5%	26,2%	36,5%	24,8%
Жене	54,6%	41,9%	55,9%	43,2%	52,9%	39,7%	52,2%	38,4%

Извор: АРС, РЗС

У трећем кварталу 2017. године **стопа активности** жена старости 15 и више година износи 47,8%, односно 61,6% за жене радног узраста (15-64).

Стопа запослености жена од 41,1% у трећем кварталу 2017. године је и даље значајно нижа од стопе запослености мушкараца (55,8%), односно разлика у стопама запослености између мушкараца и жена (старости 15 и више година) износи 14,7 п.п. Разлика у стопама запослености мушкараца и жена радног узраста (15-64) у трећем кварталу 2017. године износи 13,1 п.п.

Стопа незапослености жена старости 15 и више година у трећем кварталу 2017. године износи 14,0%, а мушкараца 12,0%, што представља разлику од 2 п.п. У трећем кварталу 2017. године стопа незапослености жена радног узраста (15-64) износи 14,5%, а разлика у стопама незапослености мушкараца и жена радног узраста износи 1,9 п.п.

4. Старосна структура незапослених лица

Посматрано према годинама старости, у трећем кварталу 2017. године, око 203.500 лица припада двама најмлађим старосним групама (15-24 и 25-34).

Табела 6. Старосна структура незапослених лица, становништво радног узраста и становништво старије од 15 година

Старосна категорија	2016. година	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
15-24	80.000	77.400	62.600	70.900
25-34	161.000	147.300	130.200	132.600
35-44	117.500	105.900	92.400	100.500
45-54	84.900	79.700	59.400	76.600
55-64	44.900	41.200	37.100	44.600
Укупно 15-64	488.300	451.400	381.500	425.200
Укупно 15+	489.400	452.800	384.100	428.200

Извор: АРС, РЗС

5. Положај младих (15-24) на тржишту рада

У трећем кварталу 2017. године у односу на исти период претходне године, код младих (15–24 год.), није било битних промена у броју запослених и незапослених, али је услед негативних демографских трендова, дошло до смањења неактивног, односно укупног становништва тог узраста, што је довело до повећања стопа запослености и незапослености младих за 1,3 односно 0,4 п.п., респективно.

Стопа запослености младих у трећем кварталу 2017. године износи 23,7%, а **стопа незапослености** 28,8%. У односу на претходни квартал број запослених младих (15–24 год.) је већи за 20.800, а стопа запослености младих је већа за 2,9 п. п.

Табела 7. Индикатори тржишта рада за младе (15-24)

Становништво старости 15-24	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Стопа активности %	30,3	28,0	29,2	33,3
Стопа запослености %	19,7	17,6	20,8	23,7
Стопа незапослености %	35,0	37,1	28,9	28,8
Стопа неактивности %	69,7	72,0	70,8	66,7

Извор: АРС, РЗС

Удео младих који нити раде нити су у било каквом систему образовања и обуке у укупној популацији младих између 15 и 24 године старости (тзв. НЕЕТ стопа), износи 17,1% и у односу на исти период претходне године мањи је за 1,1 п.п.

Табела 8. НЕЕТ стопа за младе (15-24)

Становништво старости (15-24)	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
НЕЕТ стопа-учешће %	17,7	18,7	15,3	17,1

Извор: АРС, РЗС

6. Положај старијих (55-64) на тржишту рада

Стопа активности лица старости 55-64 година, у трећем кварталу 2017. године износи 51,4%., и, у односу на претходни квартал, већа је за 0,5 п.п.

Табела 9. Основни индикатори тржишта рада старијих 55-64 година

Старосна категорија 55-64	2016. година	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Стопа активности %	46,9	46,8	50,9	51,4
Стопа запослености %	42,7	42,9	47,4	47,2
Стопа незапослености %	9,0	8,3	6,9	8,3
Стопа неактивности %	53,1	53,2	49,1	48,6

Извор: Израчунато на основу података из АРС, РЗС

Стопа запослености ове старосне групе у трећем кварталу 2017. године износи 47,2%, а **стопа незапослености** старијих износи 8,3%.

7. Дугорочна незапосленост

Стопа дугорочне незапослености представља проценат незапослених годину дана и дуже у укупном броју активних становника узраста (15+).

У трећем кварталу 2017. године стопа дугорочне незапослености износи 7,7%, што је за 0,3 п.п. више у односу на претходни квартал.

Табела 10. Дугорочно незапослени, становништво старости 15 и више година

Старосна категорија 15+	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Укупан број незапослених 15+	489.400	452.800	384.100	428.200
Учешће – удео дугорочно незапослених	65,1%	60,05%	62,6%	59,6%
Стопе дугорочне незапослености	9,9%	8,8%	7,4%	7,7%

Извор: АРС, РЗС

8. Неформална запосленост

Стопа неформалне запослености представља удео лица која раде без формалног уговора о раду у укупном броју запослених.

Табела 11. Стопа неформалне запослености, становништво старости 15 и више година

Старосна категорија 15+	2016. (просек)	I квартал 2017.	II квартал 2017.	III квартал 2017.
Стопа неформалне запослености	22%	19,0%	22,1%	21,8%
Стопа неформалне запослености, без пољопривреде	9,8%	8,5%	10,2%	10,7%

Извор: АРС, РЗС

Стопа неформалне запослености у трећем кварталу 2017. године износи **21,8%** и смањена је у односу на претходни квартал за 0,3 п.п.

На структуру запослених значајно утичу сезонске осцилације и неформални сезонски послови, посебно у пољопривреди.

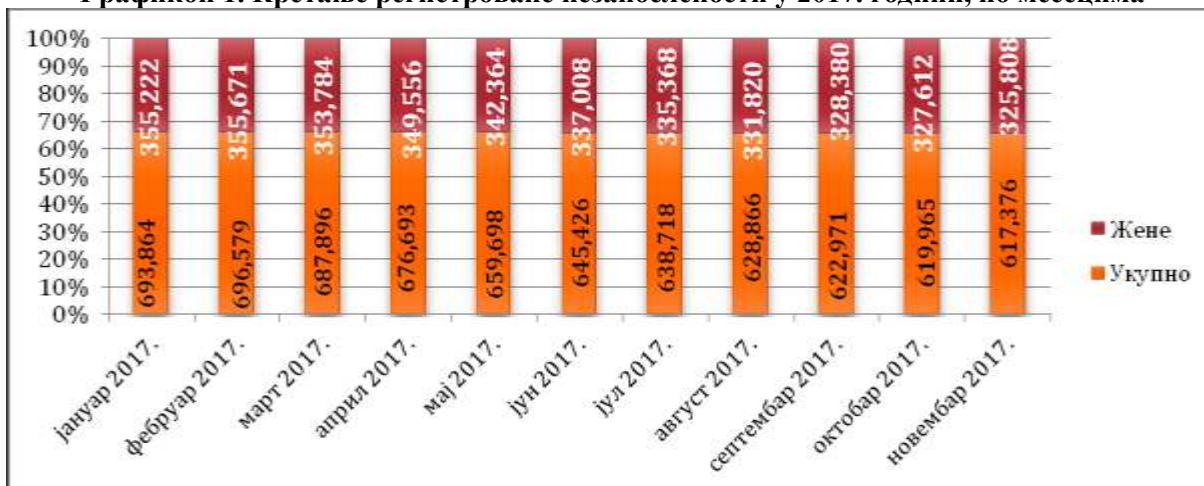
Стопа неформалне запослености без пољопривреде износи **10,7%**.

9. Регистрована незапосленост

Број незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) у периоду јануар - новембар 2017. године бележи континуирано смањење.

Број незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање на дан 30. новембар 2017. године износи 617.376 лица и мањи је за 74.575 лица у односу на исти период претходне године (691.951).

Графикон 1. Кретање регистроване незапослености у 2017. години, по месецима

Извор: НСЗ

Посматрано према образовној структури, најзаступљенија су лица са средњим нивоом образовања (учешће у регистрованој незапослености од 52,5%), затим следе незапослени без квалификација и са ниским нивоом квалификација (32,9%), док је учешће лица са вишим и високим образовањем 14,6%.

Посматрано према старосној структури, удео младих у регистрованој незапослености износи 22,6%, док је удео старијих од 50 година 30,9%.

Учешће *дугорочно незапослених лица* на евиденцији Националне службе за запошљавање износи 69,6%, односно 429.448 незапослених лица посао тражи дуже од 12 месеци.

IV ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Основни циљ политике запошљавања, утврђен Националном стратегијом запошљавања за период 2011-2020. године, је да се у Републици Србији до краја 2020. године успостави ефикасан, стабилан и одржив тренд раста запослености и да се политика запошљавања као и институције тржишта рада потпуно ускладе са тековинама ЕУ.

У складу са основним циљем политике запошљавања, стратешким и реформским документима од значаја и утицаја на политику запошљавања, и уз уважавање карактеристика националног тржишта рада, утврђени су следећи приоритети политике запошљавања у 2018. години:

- 1) Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада;
- 2) Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања;
- 3) Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

1. Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада

Раст запошљавања, и као стратешки циљ - одрживо повећање запослености, посебно у приватном сектору, зависи од привредног и инвестиционог амбијента и утиче на повећање не само броја, већ и квалитета радних места. Такође, реформски процеси у секторима економије, образовања, социјалне заштите, регионалног развоја и др., од значаја су за унапређење стања и кретања на тржишту рада.

У 2018. години наставиће се са активностима у погледу даљег унапређења законодавног оквира у области рада и запошљавања, унапређења квалитета рада институција тржишта рада (НСЗ, агенције за запошљавање и локални савети за запошљавање), креирања политике запошљавања засноване на налазима евалуација утицаја мера и континуираног праћења потреба послодаваца и карактеристика незапослених лица, како би мере активне политике запошљавања биле у складу са стањем, могућностима и потребама националног и локалног тржишта рада.

Ради остваривања постављеног приоритета политике запошљавања предвиђене су следеће мере:

1.1. Унапредити законодавни оквир у области рада и запошљавања - наставиће се са припремом законских решења из области рада и запошљавања којима се доприноси побољшању регулаторног оквира у овим областима (пропис о штрајку, о агенцијама за привремено запошљавање, о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима и о социјалном предузетништву).

1.2. Унапредити капацитете НСЗ за ефикасније пружање услуга посредовања у запошљавању, укључујући и систем каријерног вођења и саветовања - у склопу реформе НСЗ акценат је на повећању квалитета услуга и унапређења стручног саветодавног рада са незапосленим лицима и послодавцима. То подразумева повећање броја саветника за запошљавање у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, као и наставак стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ.

1.3. Унапредити капацитете агенција за запошљавање и развити различите облике сарадње агенција и НСЗ - кроз организовање тренинга и обука за запослене у агенцијама, посебно за обављање послова професионалне оријентације и саветовања о планирању каријере, обезбеђивање заштите при запошљавању у иностранству, вођење евиденција и сл., укључујући и организовање припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.

1.4. Јачати капацитете локалних савета за запошљавање и подстицати дијалог и сарадњу на локалном и регионалном нивоу - кроз организовање обука за планирање локалне политике запошљавања (за представнике локалних савета за запошљавање, јединица локалне самоуправе и НСЗ) која је у складу са стањем, потребама и могућностима локалног тржишта рада.

1.5. Унапредити методе евалуација мера активне политике запошљавања – планира се примена ревидиране методологије за оцену утицаја реализованих мера активне политике запошљавања.

1.6. Спровођење анкете за праћење потреба и прогнозирања кретања на тржишту рада и унапређење процедура за планирање на националном и локалном нивоу – планира се спровођење редовног годишњег анкетног истраживања потреба послодаваца за занимањима, квалификацијама, знањима и вештинама радне снаге, како би се обезбедила усаглашеност понуде и потражње на тржишту рада.

2. Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања

Подстицање запошљавања и унапређење запошљивости ради конкурентнијег иступања на тржишту рада врши се кроз реализацију мера активне политике запошљавања.

У фокусу политике запошљавања су категорије теже запошљивих незапослених лица, која се укључују у мере активне политике запошљавања како на националном нивоу, тако и кроз реализацију локалних акционих планова запошљавања, због чега се и у 2018. години предвиђа подршка регионалној и локалној политици запошљавања кроз заједничко финансирање програма или мера активне политике запошљавања.

Ради остваривања постављеног приоритета политике запошљавања предвиђене су следеће мере:

2.1. Побољшати ефикасност посредовања у запошљавању – кроз повећање броја тражених извршилаца по пријавама потребе за запошљавањем поднетих од стране послодаваца и повећање броја запослених лица уз посредовање НСЗ.

2.2. Спровођати пакет услуга за вишкове запослених – планира се реализација сета услуга за вишкове запослених у циљу њихове правовремене и ефикасне реинтеграције на тржиште рада, уз даље јачање сарадње НСЗ, јединица локалне самоуправе и послодаваца који имају потребе за новим запошљавањем.

2.3. Укључивати незапослена лица старија од 50 година у мере активне политике запошљавања – кроз пружање подршке запошљавању и унапређењу запошљивости ове категорије теже запошљивих лица укључивањем у мере активне политике запошљавања, посебно имајући у виду високо учешће ове категорије незапослених у дугорочној незапослености.

2.4. Спровођати пакет услуга за младе – планира се реализација сета услуга и мера активне политике запошљавања за младе до 30 година старости које су циљно оријентисане и усклађене са специфичним потребама младих и и уједно усмерене на стварање могућности за продуктивно запошљавање и ефикасан прелазак са школовања на рад.

2.5. Спроводити пакет услуга за лица без квалификација, нискоквалификоване и дугорочно незапослене –планира се реализација сета услуга и мера активне политике запошљавања за лица без квалификација, нискоквалификоване и дугорочно незапослене ради стицања додатних знања, вештина и компетенција и превенирања искључености са тржишта рада и кроз програм функционалног основног образовања, програм стицања практичних знања, обуке, програм субвенционисаног запошљавања, програм јавних радова и др.

2.6. Подстицати запошљавање особа са инвалидитетом - реализоваће се мере са циљем активације особа са инвалидитетом за улазак и останак на тржишту рада, подржати запошљавање и самозапошљавање, пружити прилике за стицање првог радног искуства и обезбедити додатна подршка за радно-социјалну интеграцију особа са инвалидитетом које се могу запошљавати само под посебним условима.

2.7. Интензивирати активности усмерене ка повећању мотивације за укључивање на тржиште рада Рома - имајући у виду неактивност и неповољну образовну структуру незапослених Рома и Ромкиња реализоваће се активности усмерене на подстицању укључивања Рома и Ромкиња на формално тржиште рада, подизање запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно из категорија вишеструко теже запошљивих незапослених лица.

2.8. Интензивирати активности на активацији на тржиште рада радно способних корисника новчане социјалне помоћи - повећање обухвата ове категорије незапослених лица мерама активне политике запошљавања коју прати интензивирана сарадња између филијала НСЗ и центара за социјални рад са циљем повећања запошљавања и смањења трајног ослањања на давања из система социјалне заштите.

2.9. Подстицати запошљавање незапослених жена - активности су усмерене на изједначавање положаја мушкараца и жена на тржишту рада односно отклањање и спречавања неједнаког положаја и остваривање једнаких могућности полова, кроз приоритено укључивање жена, посебно из осетљивих категорија у мере активне политике запошљавања као и подстицање женског предузетништва.

2.10. Подстицати развој регионалне и локалне политике запошљавања- планира се реализација суфинансирања програма и мера активне политике запошљавања предвиђених у локалним акционим плановима запошљавања.

3. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

Политика запошљавања представља интегрални део система развоја људских ресурса и креира се на основу анализе података о основним и пројектованим кретањима на тржишту рада, односно на основу сагледавања и праћења тенденција, стања и будућих потреба послодаваца на националном и регионалном нивоу ради прилагођавања мера активне политике запошљавања потребама тржишта рада.

Са циљем унапређења квалитета понуде и конкурентности радне снаге промовисаће се услуге каријерног вођења и саветовања, концепт целоживотног учења и тиме утицати на смањење неусаглашености понуде и потражње тржишту рада.

Ради остваривања постављеног приоритета политике запошљавања предвиђене су следеће мере:

3.1. Промовисати и даље развијати каријерно вођење и саветовање- Министарство просвете, науке и технолошког развоја, као носилац ове мере, успоставиће методологију праћења спровођења програма каријерног вођења и саветовања заснованих на стандардима услуга, формирати тимове за каријерно вођење и саветовање у основним, средњим и високошколским установама и тиме у сарадњи са другим институцијама и НСЗ обезбедити услове за ученике, односно незапослена лица за управљање каријером, односно за планирање и управљање променама у области учења и рада.

3.2. Даље развијати национални систем класификације занимања - наставиће се, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, са активностима на изради усаглашене класификације занимања.

3.3. Даље развијати национални оквир квалификација - Министарство просвете, науке и технолошког развоја наставиће са активностима на успостављању законског и институционалног оквира за имплементацију националног оквира квалификација.

3.4. Промовисати концепт целоживотног учења - подстицаће се континуирано усвајање додатних знања и вештина ради конкурентнијег иступања на тржишту рада, а истовремено ће се радити на подизању квалитета обука кроз акредитацију јавно признатих организатора активности образовања одраслих.

3.5. Наставак реформе стручног образовања - Министарство просвете, науке и технолошког развоја наставиће са активностима на развоју политике формалног образовања у циљу бољег одговора на потребе тржишта рада.

V ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Програми и мере активне политике запошљавања утврђени овим акционим планом, које ће током 2018. године спроводити НСЗ, реализују се у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и прописима о државној помоћи а критеријуми, начин и друга питања од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања уређују се општим актом НСЗ.

Програми и мере активне политике запошљавања обухватају:

1. Посредовање у запошљавању лица која траже запослење

Повезивање понуде и тражње на тржишту рада кроз пружање услуга послодавцима и тражиоцима запослења - подршка лицима у процесу активног тражења посла у складу са договореним индивидуалним планом запошљавања (саветовање усмерено на избор одговарајућих послова, развијање вештина активног тражења посла путем обука за активно тражење посла, клуба за тражење посла), успостављање контакта са послодавцима и задовољавање исказаних потреба, селекција и упућивање лица које тражи запослење послодавцу ради избора за заснивање радног односа или другог радног ангажовања, организовање сајмова запошљавања и др.

2. Професионална оријентација и саветовање о планирању каријере

Информисање и саветовање о могућностима за развој каријере, психолошка процена за потребе запошљавања, укључивања у програме додатног образовања и обука и програме предузетништва, тренинг самоефикасности, радионица за превладавање стреса услед губитка посла, радионица за психолошку подршку планирању каријере (за потенцијалне вишкове запослених), организовање сајмова професионалне оријентације, учешће на другим манифестацијама које се тичу планирања каријере и др.

3. Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих

Послодавци који припадају приватном сектору, првенствено микро, мала и средња предузећа, могу за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих остварити право на субвенцију за запошљавање на новоствореним радним местима. Субвенција се исплаћује послодавцу у једнократном износу.

Незапослена лица из категорије теже запошљивих, на које се ова субвенција може применити, су:

- 1) млади до 30 година старости - без квалификација/са ниским квалификацијама, млади који посао траже дуже од 12 месеци и млади који су имали/имају статус детета без родитељског старања;
- 2) старији од 50 година који имају статус вишка запослених;
- 3) Роми;
- 4) особе са инвалидитетом;
- 5) радно способни корисници новчане социјалне помоћи;
- 6) дугорочно незапослени;
- 7) жртве породичног насиља;

Висина субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих у 2018. години, према степену развијености јединица локалне самоуправе утврђеним у складу са посебним прописом Владе износи:

1) за четврту групу (степен развијености испод 60% републичког просека) и за девастирана подручја (степен развијености испод 50% републичког просека) - 250.000,00 динара по кориснику;

2) за трећу групу (у распону од 60% до 80% републичког просека) - 200.000,00 динара по кориснику;

3) за другу групу (у распону од 80% до 100% републичког просека) и остале јединице локалне самоуправе - 150.000,00 динара по кориснику.

Наведени износи субвенције се за запошљавање особа са инвалидитетом, радно способних корисника новчане социјалне помоћи, младих до 30 година који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртава породичног насиља увећавају за 20% тако да износе:

1) за четврту групу (степен развијености испод 60% републичког просека) и за девастирана подручја (степен развијености испод 50% републичког просека) - 300.000,00 динара по кориснику;

2) за трећу групу (у распону од 60% до 80% републичког просека) - 240.000,00 динара по кориснику;

3) за другу групу (у распону од 80% до 100% републичког просека) и остале јединице локалне самоуправе - 180.000,00 динара по кориснику.

Реализација програма прати се 12 месеци.

4. Подршка самозапошљавању

Подршка самозапошљавању обухвата стручну помоћ и средства у виду субвенције за самозапошљавање.

Стручна помоћ коју може да оствари незапослени који се самозапошавања састоји се од информативних и саветодавних услуга, обуке за развој предузетништва, као и подршке у првој години пословања која се реализује кроз менторинг програм и специјалистичке обуке, у пословним центрима НСЗ, регионалним развојним агенцијама и др.

Средства за самозапошљавање у 2018. години одобравају се у виду субвенције, у једнократном износу од 180.000,00 динара по кориснику ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос.

Приоритет код одобравања субвенције за самозапошљавање имају:

- 1) млади до 30 година старости,
- 2) вишкови запослених,
- 3) Роми,
- 4) особе са инвалидитетом,
- 5) жене.

У случају самозапошљавања вишкова запослених субвенција се одобрава у једнократном износу од 200.000,00 динара по кориснику, ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос.

У случају самозапошљавања особа са инвалидитетом субвенција се одобрава у једнократном износу од 220.000,00 динара по кориснику, ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач у њему заснива радни однос.

Реализација програма прати се 12 месеци.

Кориснику новчане накнаде за случај незапослености може се, ради самозапошљавања, исплатити новчана накнада у једнократном износу без доприноса за обавезно социјално осигурање.

5. Додатно образовање и обука

Годишњим програмом додатног образовања и обуке утврђују се програми и мере додатног образовања и обуке који се реализују у 2018. години, односно програми и мере којима лица стичу нова знања, вештине и радно искуство. Овај програм заснива се на анализи потреба тржишта рада, односно потреба послодаваца у погледу потребних знања и вештина неопходних за обављање конкретних послова, утврђених у контактима са послодавцима. У складу са тим реализоваће се додатно образовање и обуке за она подручја рада у којима постоји дефицит знања и вештина.

Годишњи програм додатног образовања и обука подразумева спровођење следећих програма и мера:

5.1.	<p>Програм стручне праксе – подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање –квалификација, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита кад је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци. Програм је намењен незапосленим лицима без радног искуства у струци, са најмање средњим образовањем и реализује се без заснивања радног односа. Програм се реализује код послодавца који припада приватном сектору, док се највише до 30% укупно планираних у овај програм може ангажовати у јавном сектору и то искључиво у области здравства, образовања, социјалне заштите и правосуђа. Изузетно, на територији АП Косово и Метохија и девастираних подручја² на територији Републике Србије, програм стручне праксе реализује се код послодавца који припада приватном или јавном сектору, при чему приватни сектор има приоритет. Трајање програма утврђено је законом односно правилником, а НСЗ финансира програм најдуже до 12 месеци.</p>
5.2.	<p>Програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослена лица која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 18 месеци – подразумева стицање практичних знања и вештина кроз обављање конкретних послова заснивањем радног односа код послодавца који припада приватном сектору. Програм је намењен следећим категоријама незапослених лица, без обзира на године живота:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лицима без завршене средње школе, односно без квалификација и лицима која су завршила функционално основно образовање одраслих; - лицима из категорије вишкова запослених и лицима која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 18 месеци - са најмање средњим образовањем, без обзира на врсту стеченог образовања и радно искуство, а која немају адекватна и применљива знања, вештине и компетенције за обављање специфичних послова. Послодавац заснива радни однос на одређено време са незапосленим лицем и остварује право на накнаду трошкова зараде за укључена лица у трајању од 3 месеца. Послодавац има обавезу да задржи лице у радном односу још 3 месеци након завршетка програма. У случају да послодавац заснује радни однос на неодређено време са незапосленим лицем на почетку програма или до истека трећег месеца, односно завршетка програма, има право на накнаду трошкова зараде за још три месеца, односно у укупном трајању од 6 месеци. Послодавац има обавезу да задржи лице у радном односу још најмање 6 месеци након истека финансирања.
5.3.	<p>Обуке за тржиште рада – стицање стручних додатних теоријских и практичних знања и вештина у складу са потребама тржишта рада и послодавца, а са циљем унапређења запошљивости незапослених лица првенствено теже запошљивих без квалификација или са ниским квалификацијама.</p>
5.3.1.	<p>Специјалистичке информатичке обуке у складу са потребама тржишта рада - стицање нових знања, вештина и способности незапослених лица у области информационих технологија, са циљем повећања нивоа конкурентности и запошљивости.</p>
5.4.	<p>Обуке на захтев послодавца – за незапослене - стицање додатних знања и вештина потребних за обављање послова на конкретном радном месту, на захтев послодавца који припада приватном сектору, као и предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом која послују са већинским државним капиталом, уколико на евиденцији незапослених НСЗ нема лица са потребним знањима и вештинама за конкретно радно место, односно постојећа знања и вештине не одговарају потребама конкретног радног места. Обавеза послодавца је да заснује радни однос, у складу са законом, са лицем које заврши обуку (уз могућност да, на основу поднетог образложеног захтева, са лицем заснује радни однос и за време трајања обуке).</p>

² Према степену развијености јединица локалне самоуправе утврђеним у складу са посебним прописом Владе

5.5.	Обука за потребе послодавца за запосленог - послодавац може поднети захтев НСЗ за учешће у финансирању трошкова обуке за запосленог коме недостају додатна знања и вештине за обављање послова и радних задатака са циљем одржања запослења код тог послодавца. Трошкове учешћа у финансирању обуке за запосленог може да сноси НСЗ у складу са расположивим средствима и прописима за доделу државне помоћи, а на предлог тела надлежног за економски развој и по прибављеној сагласности министра надлежног за послове запошљавања. Ближе критеријуме и услове за укључивање запосленог у обуке за потребе послодавца прописује министар надлежан за послове запошљавања.
5.6.	Функционално основно образовање одраслих - стицање основног образовања у складу са законом, уз могућност стицања компетенције за обављање једноставних послова. Програм је намењен незапосленим лицима без основног образовања.

Накнада трошкова додатног образовања и обуке као и висина учешћа НСЗ у трошковима реализације додатног образовања и обуке, у зависности од врсте програма, дефинишу се Програмом рада НСЗ за 2018. годину у складу са расположивим средствима.

6. Подстицаји за запошљавање корисника новчане накнаде за случај незапослености

Незапосленом лицу, које је корисник новчане накнаде за случај незапослености најмање три месеца од момента признавања права, а заснује радни однос на неодређено време, једнократно се исплаћује 30% укупног износа новчане накнаде (без доприноса за обавезно социјално осигурање) која би му била исплаћена за преостало време до истека права на новчану накнаду.

7. Јавни радови

Јавни радови се организују у циљу радног ангажовања првенствено теже запошљивих незапослених лица и незапослених у стању социјалне потребе, ради очувања и унапређења радних способности незапослених, као и остваривања одређеног друштвеног интереса.

У укупном броју незапослених лица укључених у програм јавних радова, осим особа са инвалидитетом чији је број посебно утврђен, најмање 70% незапослених лица треба да припада следећим категоријама:

- 1) радно способни корисници новчане социјалне помоћи;
- 2) Роми;
- 3) лица без квалификација/са ниским квалификацијама;
- 4) вишкови запослених;
- 5) лица која посао траже дуже од 18 месеци.

Утврђени проценат учешћа наведених категорија незапослених лица односи се на јавни рад који кроз редовне јавне конкурсе спроводи самостално НСЗ.

Послодавац који спроводи јавне радове закључује са незапосленим уговор о радном ангажовању у складу са прописима о раду и јавним конкурсом. Средства намењена за организовање јавних радова користе се за:

1) исплату накнаде за обављен посао лицима ангажованим на јавним радовима (по основу уговора о привременим и повременим пословима у висини до 18.000,00 динара на месечном нивоу за пун фонд радних часова односно сразмерно времену радног ангажовања на месечном нивоу, која се увећава за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање);

2) накнаду трошкова доласка и одласка са рада ангажованих лица (максимално до 2.000 динара по лицу, за сваки месец ангажовања);

3) накнаду трошкова спровођења јавних радова послодавцу (максимално до 2.000 динара по лицу, једнократно, у зависности од трајања јавног рада);

4) накнаду трошкова обуке (у једнократном износу од 1.000,00 динара по ангажованом лицу које је завршило обуку), која се у зависности од врсте и сложености послова може организовати по интерном програму послодавца извођача јавног рада или програму образовне установе. По завршетку обуке лицу се издаје потврда о стеченим компетенцијама.

У 2018. години организоваће се јавни радови у области социјалних и хуманитарних делатности, одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе.

Јавни радови се могу организовати и за област културе на којима се искључиво ангажују особе са инвалидитетом.

Право учествовања у поступку организовања јавних радова имају органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе, јавне установе и јавна предузећа, привредна друштва, предузетници, задруге и удружења.

8. Мере активне политике запошљавања за особе са инвалидитетом

Поред приоритетног укључивања у програме и мере активне политике запошљавања утврђене овим акционим планом, за незапослене особе са инвалидитетом, у циљу подстицања запошљавања, реализују се и мере у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и то:

8.1. Субвенција зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства - послодавац који на неодређено време запосли особу са инвалидитетом без радног искуства, има право на субвенцију зараде за ту особу у трајању од 12 месеци. Субвенција зараде се одобрава у висини до 75% укупних трошкова зараде са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, али не више од износа минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду.

8.2. Подршка особама са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима уз:

- **прилагођавање радног места** (кроз техничко и технолошко опремање радног места, средстава за рад, простора и опреме у складу са могућностима и потребама запослене особе са инвалидитетом) рефундацијом послодавцу примерених трошкова прилагођавања радног места у висини до 400.000,00 динара стварних трошкова за прилагођавање радног места по особи са инвалидитетом,

- **пружање стручне подршке новозапосленој особи са инвалидитетом** (радна асистенција код увођења у посао или на радном месту) рефундацијом послодавцу трошкова зараде за лице које је ангажовано на пружању стручне подршке у висини до 50.000,00 динара месечно за пун фонд радних сати односно сразмерно броју радних сати пружене стручне подршке особи са инвалидитетом на месечном нивоу, увећаних за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање, у трајању до 12 месеци.

9. Суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања (ЛАПЗ)

Аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе, може до 15. фебруара 2018. године, путем НСЗ, поднети министарству надлежном за послове запошљавања захтев за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања предвиђених ЛАПЗ.

У 2018. години одобраваће се учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања из средстава одређених за реализацију НАПЗ, и то:

- 1) Програм јавних радова** - у програм јавних радова могу се укључити незапослена лица из свих категорија теже запошљивих, у складу са стањем и потребама локалног тржишта рада утврђеним у ЛАПЗ;
- 2) Обука на захтев послодавца** – у обуку се укључују незапослена лица уколико на евиденцији незапослених НСЗ нема лица са потребним знањима и вештинама односно постојећа знања и вештине не одговарају потребама конкретног радног места;
- 3) Програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослене;**
- 4) Субвенција за samozapošljavanje** - одобрава се ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, у делатностима дефинисаним у складу са потребама локалног економског развоја у ЛАПЗ;
- 5) Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих** - може се доделити за запошљавање незапослених лица из једне или више категорија теже запошљивих, а које су утврђене у складу са стањем и потребама локалног тржишта и наведене у ЛАПЗ;

Услов за подношење захтева за финансирање програма или мера активне политике запошљавања из средстава одређених за реализацију НАПЗ је да аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе има:

- 1) формиран локални савет за запошљавање;
- 2) усвојен ЛАПЗ;
- 3) усаглашен ЛАПЗ са НАПЗ и покрајинским АПЗ,
- 4) обезбеђено више од половине потребних средстава за финансирање одређеног програма или мере. Изузетно, уколико се ради о неразвијеној јединици локалне самоуправе, министар надлежан за послове запошљавања, у складу са чланом 60. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15 и 113/17) може одобрити учешће у финансирању и када је обезбеђено мање од половине потребних средстава.

Критеријуми на основу којих се одобрава висина износа средстава по захтеву јединице локалне самоуправе за учешће у финансирању програма или мера су:

1. степен развијености јединице локалне самоуправе,
2. припадност јединице локалне самоуправе групи III и IV степена развијености и посебно девастирана подручја, утврђени у складу са посебним прописом Владе),
3. формиран локални савет за подручје више јединица локалних самоуправа и усвојен заједнички план запошљавања за подручје тих јединица локалних самоуправа.

По истеку рока за подношење захтева, НСЗ проверава испуњеност услова за финансирање програма или мера активне политике запошљавања, припрема мишљење о сваком појединачном ЛАПЗ (усклађеност са циљевима локалног економског развоја и индикаторима на локалном тржишту рада) и даје предлог за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања на основу критеријума и расположивих средстава.

НСЗ доставља министарству надлежном за послове запошљавања предлог за учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања у року од 30 дана од дана истека рока за подношење захтева, на основу кога министар надлежан за послове запошљавања доноси одлуку.

НСЗ и јединице локалне самоуправе обухваћене одлуком закључују споразуме о начину и поступку реализације програма или мера активне политике запошљавања, као и другим питањима од значаја за спровођење ове одлуке.

Јединице локалне самоуправе могу, у складу са потребама локалног тржишта рада, планирати и друге програме или мере активне политике запошљавања, утврдити их у ЛАПЗ и њихову реализацију финансирати у целости из средстава буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе. У реализацији програма или мера активне политике запошљавања које се у целости финансирају из буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе, НСЗ пружа стручну и техничку подршку.

План укључивања лица у мере активне политике запошљавања у 2018. години

	МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА	Број лица укључен у мере (1)	Број ОСИ укључе н у мере (2)	Укупан број лица укључен у мере (3) (1+2)	Ефекти мера на запошљивост и запошљавање	
1.	АКТИВНО ТРАЖЕЊЕ ПОСЛА	104.580	4.640	109.220	34.317	31,4%
1.1.	Обука за активно тражење посла	36.000	1.300	37.300	18.277	49%
1.2.	Тренинг самоефикасности	3.040	80	3.120	562	18%
1.3.	Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	950	50	1.000	180	18%
1.4.	Клуб за тражење посла	3.500	220	3.720	930	25%
1.5.	Сајам запошљавања	50.200	2.680	52.880	10.560	20%
1.6.	Обука за развој предузетништва	10.890	310	11.200	3.808	34%
2.	ДОДАТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА	9.260	620	9.880	5.487	55,5%
2.1.	Програм стручне праксе	4.500	30	4.530	1.812	40%
2.2.	Програм стицања практичних знања за неквалификвана лица, вишкове запослених и дугорочно незапослене	800	20	820	820	100%
2.3.	Обука за тржиште рада	700	550	1.250	375	30%
2.4.	Специјалистичке информатичке обуке	1.000		1.000	500	50%

2.5.	Обука на захтев послодавца - за незапослене	760	20	780	780	100%
2.6.	Обука за потребе послодавца за запосленог	према захтевима послодавца				
2.7.	Функционално основно образовање одраслих	1.500	0	1.500	1.200	80%
3.	СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	5.760	670	6.430	6.430	100%
3.1.	Субвенција за самозапошљавање	3.210	120	3.330	3.330	100%
3.2.	Субвенција за запошљавање незапослених из категорије теже запошљивих	2.550	160	2.710	2.710	100%
3.3.	Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	/	350	350	350	100%
3.4.	Мере подршке за ОСИ	/	40	40	40	100%
4.	ЈАВНИ РАДОВИ	5.000	1.670	6.670	6.670	100%
	УКУПНО	124.600	7.600	132.200	52.904	40%

- Ефекат мера АПЗ на запошљавање приказује број учесника мере који су се запослили након изласка из мере, као и лица која се тренутно налазе у мери која подразумева запошљавање/радно ангажовање (субвенције за запошљавање, јавни радови, програм стицања практичних знања, мере подршке за ОСИ);

- Ефекат мера: обука за активно тражење посла, тренинг самоефикасности, радионица за превладавање стреса услед губитка посла и функционално основно образовање одраслих, приказује број учесника програма који су се укључили у друге мере АПЗ или су се запослили након изласка из мере;

- Подједнако укључивање незапослених мушкараца и жена у програме и мере АПЗ ради повећања једнаких могућности за њихово запошљавање (очекује се да од укупно 132.200 лица укључених у мере буде 66.100 жена, а такође да од 52.904 запослених половина буду жене).

План укључивања незапослених лица у мере активне политике запошљавања кроз директну доделу средстава НСЗ из ИПА 2013 у 2018. години

	МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА	Број лица укључен у мере	Број запослених (од укупног броја)	Ефекат
1.	ДОДАТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА	487	426	87,47%
1.1.	Обука за тржиште рада	87	26	30%
1.2.	Обука на захтев послодавца – за незапослене	400	400	100%
2.	СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	1.025	1.025	100%
2.1.	Субвенција за самозапошљавање	525	525	100%
2.2.	Субвенција за запошљавање незапослених из категорије теже запошљивих	500	500	100%
	УКУПНО	1.512	1.451	95,96%

VI ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање активне политике запошљавања обавља се из средстава доприноса за случај незапослености, буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе, средстава донација, кредита, као и из других извора.

За реализацију планираних програма и мера активне политике запошљавања, обезбеђено је 3.650.000.000,00 динара из средстава доприноса за случај незапослености, док је за реализацију мера професионалне рехабилитације и подстицања запошљавања особа са инвалидитетом обезбеђено 550.000.000,00 динара из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом.

Такође, обезбеђен је из директног гранта НСЗ (директно додељених средстава), из ИПА 2013 програмског циклуса, износ од 554.065.000,00 динара за спровођење мера активне политике запошљавања у оквиру Финансијског плана НСЗ за 2018. годину.

Планирана су у Финансијском плану НСЗ за 2018. годину и средства у износу од 750.000.000,00 динара за реализацију мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања која се обезбеђују из буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

У оквиру поглавља VIII ТАБЕЛА ПРИОРИТЕТА, МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАПЗ, у колони Извори финансирања, приказани су и донатори/пројекти СДЦ, ГИЗ, ИПА 15 (РСС) и др. који својим средствима директно финансирају обуке, семинаре и друге активности.

VII НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ НАПЗ

Мере активне политике запошљавања и планиране активности у оквиру НАПЗ, спроводи министарство надлежно за послове запошљавања, НСЗ и други органи, институције и социјални партнери.

Ефикасност и ефективност мера активне политике запошљавања утврђених НАПЗ које спроводи НСЗ, прати се на основу Споразума о учинку Националне службе за запошљавање који се, у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, закључује између министарства надлежног за послове запошљавања и НСЗ. Овим споразумом ближе се уређују задаци, обавезе, циљеви и резултати за 2018. годину, рокови за спровођење појединих програма и мера, одговорности, извештавање и др.

Кључну улогу у процесу спровођења и извештавања има НСЗ, док централну улогу у праћењу, координацији, управљању имплементацијом НАПЗ и извештавању има министарство надлежно за послове запошљавања. У зависности од врсте и нивоа на коме се реализују активности, министарство надлежно за послове запошљавања директно прати активности које се остварују на националном нивоу и за чије остваривање је надлежно.

VIII КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, теже запошљива лица су незапослена лица која због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или због других објективних околности теже налазе посао. Посебно су угрожена лица која се истовремено суочавају са више фактора рањивости/отежане запошљивости. Одређеним програмима и мерама активне политике запошљавања подстиче се равноправнији положај ових лица на тржишту рада.

У 2018. години статус теже запошљивих лица, а у складу са проценом запошљивости, која ће имати приоритет при укључивању у мере активне политике запошљавања су: млади до 30 година живота, вишкови запослених, старији од 50 година, лица без квалификација и нискоквалификовани, особе са инвалидитетом, Роми, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, дугорочно незапослени (на евиденцији дуже од 12 месеци а посебно незапослена лица која траже посао дуже од 18 месеци), млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља.

Такође, у програме и мере активне политике запошљавања потребно је укључивати и остала теже запошљива лица из посебно осетљивих категорија незапослених као што су: жене (посебно жене жртве трговине људима), избегла и расељена лица, повратници према споразуму о реадмисији, самохрани родитељи, супружници из породице у којој су оба супружника незапослена, родитељи деце са сметњама у развоју, бивши извршиоци кривичних дела и сл. на начин којим се омогућава њихова интеграција на тржиште рада.

Посебан приоритет при укључивању у мере активне политике запошљавања имају незапослена лица која се истовремено суочавају са више фактора отежане запошљивости.

Због неопходности интензивирања активности у циљу унапређења положаја младих, вишкова запослених, лица без квалификација или нискоквалификованих, дугорочно незапослених и особа са инвалидитетом, припремљени су посебни **пакета услуга**:

Пакет услуга за вишкове запослених - за вишкове запослених чија се пријава на евиденцију незапослених очекује због завршетка процеса реструктурирања, као и због рационализације јавног сектора, припремљен је пакет услуга који подразумева неколико корака, и то у зависности од тога да ли су у питању активности којима се реагује унапред, пре престанка радног односа или након пријаве на евиденцију незапослених.

Ради **превенције незапослености**, пре него што се потенцијални вишкови запослених пријаве на евиденцију незапослених, НСЗ ће реализовати информативне састанке са послодавцем који се суочава са вишком запослених и синдикатима и са потенцијалним вишковима запослених у просторијама послодавца и организовати саветовања за запошљавање са потенцијалним вишковима запослених који су се изјаснили да желе индивидуално саветовање.

На основу попуњеног упитника или индивидуалног разговора са саветником за запошљавање, потенцијални вишкови запослених ће се укључивати у следеће мере: клуб за тражење посла (петодневни програм посебно дизајниран за вишкове запослених), радионицу за

психолошку подршку планирању каријере (једнодневни програм посебно дизајниран за потенцијалне вишкове запослених), обуку за развој предузетништва и обуку за активно тражење посла.

Након пријаве вишкова запослених на евиденцију незапослених, НСЗ ће приоритетно укључивати вишкове запослених у програме и мере активне политике запошљавања, а посебно:

- 1) извршити процену запошљивости лица;
- 2) утврдити индивидуални план запошљавања и одредити мере које су најпогодније за активацију и унапређење запошљивости (радионица за превладавање стреса услед губитка посла, програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослене и друге мере);
- 3) организовати посебно информисање о могућностима и предностима улагања отпремнина у самозапошљавање, удруживање отпремнина ради запошљавања и сл.

Такође, НСЗ ће, у циљу превенирања дугорочне незапослености, односно брже реинтеграције на тржиште рада вишкова запослених, интензивирати посете послодавцима, посебно у јединицама локалне самоуправе у којима се планира реализација програма решавања вишка запослених, са циљем прикупљања података о потребама за запошљавањем.

Пакет услуга за младе - подразумева сет корака које НСЗ, за сваку младу особу пријављену на евиденцију незапослених лица, реализује са циљем превенције застаривања компетенција (знања и вештина) од значаја за конкурентно иступање на тржишту рада и пада у дугорочну незапосленост и обухвата:

- 1) процену запошљивости лица;
- 2) утврђивање индивидуалног плана запошљавања и мера које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости младих;
- 3) посредовање у запошљавању или укључивање у мере активне политике запошљавања које могу допринети запошљавању (професионална оријентација и саветовање о планирању каријере, програм стручне праксе, субвенција за запошљавање и самозапошљавање, програм функционалног основног образовања и др.).

Пакет услуга за лица без квалификација, нискоквалификоване и дугорочно незапослене обухвата:

- 1) процену запошљивости лица;
- 2) утврђивање индивидуалног плана запошљавања и мера које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости лица без квалификација и дугорочно незапослене;
- 3) укључивање у мере за активно тражење посла (тренинг самоефикасности за квалификована дугорочно незапослена лица и мотивационо-активационе обуке за лица без квалификација и нискоквалификоване);
- 4) укључивање у програме додатног образовања и обуке (програм функционалног основног образовања одраслих, програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослене и др.), јавне радове и др.

Пакет услуга за особе са инвалидитетом - подразумева посредовање у запошљавању и укључивање особа са инвалидитетом у мере активне политике запошљавања под општим условима и по прилагођеним програмима, у складу са потребама особа са инвалидитетом, процењеним професионалним могућностима, радном способношћу и идентификованим потребама на тржишту рада, и обухвата:

- 1) процену професионалних могућности, односно процену запошљивости лица;
- 2) утврђивање индивидуалног плана запошљавања и мера које су најпогодније за активацију и подизање запошљивости особа са инвалидитетом;
- 3) посредовање у запошљавању или укључивање у мере активне политике запошљавања које доприносе подизању запошљивости и запошљавању.

IX ТАБЕЛА ПРИОРИТЕТА, МЕРА И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАПЗ

ПРИОРИТЕТ 1. - ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА НА ТРЖИШТУ РАДА И УНАПРЕЂЕЊЕ ИНСТИТУЦИЈА ТРЖИШТА РАДА					
Мера	Активност	Носиоци активности	Партнери на реализацији активности	Индикатор	Извор финансирања
1.1. Унапредити законодавни оквир у области рада и запошљавања	Усвојити законска решења којима се доприноси побољшању регулаторног оквира у области рада и запошљавања.	МРЗБСП	Надлежна министарства Социјални партнери	Усвојена законска решења у области рада и запошљавања (Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима, Закон о раду преко агенција за привремено запошљавање, Закон о штрајку, Закон о социјалном предузетништву).	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
1.2. Унапредити капацитете НСЗ за ефикасније пружање услуга посредовања у запошљавању, укључујући и систем каријерног вођења и саветовања	Повећати износ расположивих средстава за реализацију мера АПЗ.	НСЗ	/	Повећан износ расположивих средстава за реализацију мера АПЗ.	Финансијски план НСЗ
	Повећати броја саветника у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, активним тражиоцима запослења, кроз унутрашњу реорганизацију НСЗ и додатно запошљавање.	НСЗ	/	Повећан број саветника у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, активним тражиоцима запослења, кроз унутрашњу реорганизацију НСЗ и додатно запошљавање.	Финансијски план НСЗ
	Реализовати програм стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ и систем провере стручне оспособљености.	НСЗ	/	Програм стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ и систем провере стручне оспособљености у примени.	Финансијски план НСЗ Светска банка
	Реализовати саветовање за запошљавање у свим филијалама НСЗ.	НСЗ	/	Број индивидуалних разговора са тражиоцима запослења. Број утврђених индивидуалних планова запошљавања.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Унапредити стручни саветодавни рад са незапосленим лицима у складу са активностима утврђеним у Акционом плану НСЗ за унапређење квалитета услуга које се пружају послодавцима и незапосленим лицима.	НСЗ	/	Број профила ризика незапослених лица израђених у складу са новом методологијом.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности Светска банка
	Унапредити сарадњу са послодавцима.	НСЗ	/	Број контаката/обилазака послодаваца.	Нема трошкова – запослени раде у

				Повећан број послодаваца који користе услуге и мере активне политике запошљавања	оквиру редовних радних активности
	Унапредити управљање обимом клијената на нивоу филијала НСЗ.	НСЗ	/	Стандардна девијација средње вредности обима посла саветника за запошљавање међу филијалама НСЗ.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Реализовати мере АПЗ у свим филијалама НСЗ.	НСЗ	/	Број и структура незапослених лица укључених у мере АПЗ, по филијалама НСЗ.	Финансијски план НСЗ
	Повећати број незапослених корисника услуга каријерног вођења и саветовања, посебно младих.	НСЗ	/	Број и структура корисника услуга каријерног вођења и саветовања, посебно из категорије незапослених младих.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
1.3.Унапредити капацитете агенција за запошљавање и развити различите облике сарадње агенција и НСЗ	Ојачати капацитете агенција за запошљавање, посебно за обављање послова професионалне оријентације, саветовања о планирању каријере, вођење евиденција и др.	МРЗБСП	НСЗ Агенције за запошљавање	Број обука/радионица/семинара организованих по захтеву агенција за запошљавање.	Вишекорисничка ИПА 2015
	Спровођење припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.	НСЗ	Агенције за запошљавање	Број организованих обука/радионица које се односе на регулативу ЕУРЕС мреже	Вишекорисничка ИПА 2015
1.4.Јачати капацитете локалних савета за запошљавање и подстицати дијалог и сарадњу на локалном и регионалном нивоу	Развијати партнерства и сарадњу јединица локалне самоуправе у циљу подстицања размене примера добре праксе и координације локалних политика.	МРЗБСП НСЗ	Јединице локалне самоуправе Стална конференција градова и општина (СКГО)	Број формираних заједничких локалних савета за запошљавање.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности СДЦ ГИЗ
	Реализован сет обука за планирање локалне политике запошљавања за представнике локалних савета за запошљавање, јединица локалне самоуправе и филијала НСЗ.	МРЗБСП	НСЗ Јединице локалне самоуправе СКГО	Број реализованих обука. Број и структура полазника обука. Број поднетих захтева за учешће у финансирању програма или мера АПЗ предвиђених ЛАПЗ.	СДЦ ГИЗ
1.5.Унапредити методе	Применити ревидирану методологију	МРЗБСП	/	Евалуциони извештаји за мере АПЗ на	Светска банка

евалуација мера активне политике запошљавања (АПЗ)	мониторинга и евалуације активне политике запошљавања у складу са Акционим планом за мониторинг и евалуацију мера АПЗ усвојеним од стране НСЗ.	НСЗ		локалном и националном нивоу.	
1.6.Спровођење анкете за праћење потреба и прогнозирања кретања на тржишту рада и унапређење процедура за планирање на националном и локалном нивоу	Спровести анкету послодаваца о потребама за занимањима, квалификацијама и знањима и вештинама радне снаге коју запошљавају или намеравају да запосле, на нивоу филијала НСЗ.	НСЗ	Удружења послодаваца Привредна комора Србије	Извештаји о прогнозама кретања на тржишту рада на локалном и националном нивоу.	Финансијски план НСЗ
ПРИОРИТЕТ 2. - ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА И УКЉУЧИВАЊА ТЕЖЕ ЗАПОШЉЛИВИХ ЛИЦА НА ТРЖИШТЕ РАДА И ПОДРШКА РЕГИОНАЛНОЈ И ЛОКАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА					
Мера	Активност	Носиоци активности	Партнери на реализацији активности	Индикатор	Извор финансирања
2.1.Побољшати ефикасност посредовања у запошљавању	Посредовати по поднетим пријавама потребе за запошљавањем.	НСЗ	/	Број тражених извршилаца по пријавама потребе за запошљавањем поднетих од стране послодаваца. Број и структура лица запослених уз посредовање НСЗ.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
2.2.Спровести пакет услуга за вишкове запослених	Интензивирати сарадњу НСЗ, јединица локалне самоуправе и послодаваца који имају вишкове запослених и послодаваца који имају потребе за новим запошљавањем, у циљу превенције пасивизације и дугорочне незапослености лица из категорије вишкова.	НСЗ	Јединице локалне самоуправе	Број контаката НСЗ за јединицама локалне самоуправе у којима се решава вишак запослених. Број контаката НСЗ са послодавцима који решавају вишак запослених. Број и структура лица обухваћених пакетом услуга за вишкове запослених, укључујући и обухват мера АПЗ.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
2.3.Укључивати незапослена лица старија од 50 година у мере активне политике запошљавања	Повећати број незапослених лица старијих од 50 година укључених у мере АПЗ	НСЗ	Јединице локалне самоуправе	Број и структура незапослених лица старијих од 50 година укључених у мере АПЗ.	Финансијски план НСЗ ИПА 2013
2.4.Спровести пакет услуга за младе	Повећати број младих укључених у мере АПЗ	НСЗ	Јединице локалне	Број и структура незапослених младих укључених у мере АПЗ.	Финансијски план НСЗ

			самоуправе		ИПА 2013 СДЦ ГИЗ
	Подстицати предузетништво међу младима.	НСЗ	Јединице локалне самоуправе	Број и структура незапослених младих којима је одобрена субвенција за samozapoшљавање.	Финансијски план НСЗ ИПА 2013 СДЦ ГИЗ
2.5.Спровести пакет услуга за лица без квалификација, нискоквалификоване и дугорочно незапослене	Повећати број незапослених без квалификација, нискоквалификованих и дугорочно незапослених у мере АПЗ.	НСЗ	Јединице локалне самоуправе	Број незапослених без квалификација, нискоквалификованих и дугорочно незапослених укључених у мере АПЗ. Број незапослених без квалификација, нискоквалификованих и дугорочно незапослених укључених у програме додатног образовања и обуке.	Финансијски план НСЗ ИПА 2013
2.6.Подстицати запошљавање особа са инвалидитетом (ОСИ)	Повећати број незапослених ОСИ укључених у мере АПЗ.	НСЗ	Јединице локалне самоуправе	Број и структура незапослених ОСИ укључених у мере АПЗ.	Будетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ ИПА 2013
	Обезбедити подршку за радно-социјалну интеграцију на тржиште рада ОСИ које се могу запошљавати под посебним условима.	НСЗ	/	Број прилагођених радних места ОСИ које се запошљавају под посебним условима на отвореном тржишту. Број ОСИ којима је обезбеђена стручна подршка (радна асистенција код увођења у посао или на радном месту).	Будетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ
	Информисати послодавце о могућностима коришћења субвенције зараде у трајању од 12 месеци за ОСИ без радног искуства, запослене на неодређено време у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, као и о могућности коришћења олакшица, дела доприноса и	НСЗ	Министарство финансија	Број незапослених ОСИ запослених уз програм субвенције зараде за незапослене ОСИ без радног искуства. Број послодавца који користи олакшице за запошљавање ОСИ са евиденције НСЗ.	Финансијски план НСЗ

	пореза на доходак грађана за запослене ОСИ у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање и Законом о порезу на доходак грађана.				
2.7. Интензивирати активности усмерене ка повећању мотивације за укључивање на тржиште рада Рома	Информисати Роме о услугама које пружа НСЗ кроз караване запошљавања и мобилне тимове. Повећати број незапослених Рома укључених у мере АПЗ. Реализовати едукативне семинаре и обуке о предузетништву за незапослене Роме.	НСЗ	Јединице локалне самоуправе Организације цивилног друштва	Број Рома на евиденцији НСЗ. Број и структура незапослених Рома укључених у мере АПЗ. Број реализованих едукативних семинара и обука о предузетништву за незапослене Роме.	Финансијски план НСЗ Донатори
2.8. Интензивирати активности на активацији на тржиште рада радно способних корисника новчане социјалне помоћи	Повећан број корисника новчане социјалне помоћи укључених у мере АПЗ.	МРЗБСП НСЗ	Центри за социјални рад Јединице локалне самоуправе	Број незапослених корисника новчане социјалне помоћи укључених у мере АПЗ.	Финансијски план НСЗ Светска банка
2.9. Подстицати запошљавање незапослених жена	Повећати број незапослених жена укључених у мере АПЗ, посебно из осетљивих категорија (самохране мајке, жртве породичног насиља, жртве трговине људима, кориснице новчане социјалне помоћи и Ромкиње) укључених у мере АПЗ. Подстицати предузетништво међу женама.	НСЗ	Јединице локалне самоуправе Организације цивилног друштва	Број и структура незапослених жена укључених у мере АПЗ. Број и структура незапослених жена којима је одобрена субвенција за samozapošljavanje.	Финансијски план НСЗ Донатори
2.10. Подстицати развој регионалне и локалне политике запошљавања	Одобрити средства аутономној покрајини односно јединици локалне самоуправе за учешће у финансирању програма или мера АПЗ предвиђених ЈАПЗ из буџета опредељеног за реализацију мера активне политике запошљавања.	МРЗБСП	НСЗ Аутономна покрајина/ јединица локалне самоуправе	Број одобрених захтева за учешће у финансирању програма или мера АПЗ предвиђених ЈАПЗ. Број закључених споразума о реализацији ЈАПЗ.	Финансијски план НСЗ Буџет АП/ЈЛС
ПРИОРИТЕТ 3. - УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ					
Мера	Активност	Носиоци активности	Партнери на реализацији активности	Индикатор	Извор финансирања

3.1.Промовисати и даље развијати каријерно вођење и саветовање	Обезбедити праћење спровођења програма у складу са методологијом каријерног вођења и саветовања за младе у систему средњег и високог образовања и на тржишту рада.	МПНТР	ЗУОВ ЗВКОВ Центри за развој каријере при високошколским установама Euroguidance центар Организације цивилног друштва	Успостављена методологија праћења спровођења програма каријерног вођења и саветовања заснована на стандардима услуга каријерног вођења и саветовања.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Активно учествовати у спровођењу стратегија које се односе и на каријерно вођење и саветовање и потписани протоколи о сарадњи у циљу реализације конкретних активности.	МПНТР МОС	НСЗ Организације цивилног друштва Социјални партнери	Број потписаних протокола о сарадњи у циљу реализације конкретних активности.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности Донатори
	Формирани тимови за каријерно вођење и саветовање у основним, средњим школама као и центри за каријерно вођење и саветовање у високошколским установама.	МПНТР	Школе Високошколске установе Euroguidance центар Организације цивилног друштва	Број тимова и центара за каријерно вођење и саветовање функционално успостављених према стандардима услуга каријерног вођења и саветовања.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Организовани сајмови професионалне оријентације.	НСЗ Школе Организације цивилног друштва	МПНТР МОС	Број одржаних сајмова и укупан број учесника по сајму.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности Донатори
	Организоване медијске кампање за промоцију каријерног вођења и саветовања.	МПНТР МОС Организације цивилног друштва	Euroguidance центар	Број спроведених кампањи.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности Донатори
	Припремљено упутство средњим школама са смерницама за развој програма каријерног вођења и саветовања.	МПНТР МОС ЗУОВ	НСЗ Школе Euroguidance центар Организације	Број реализованих обука и семинара за развој програма каријерног вођења у складу са стандардима и смерницама.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности Донатори

			цивилног друштва		
3.2.Даље развијати национални систем класификације занимања	Радна група припремила усаглашену класификацију занимања са међународним стандардом ISCO 08	МРЗБСП МПНТР	НСЗ РЗС ПКС ЦРОСО ЗУОВ	Национална класификација занимања усвојена.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
3.3.Даље развијати национални оквир квалификација (НОК)	Успостављен законски оквир за имплементацију НОК	МПНТР	Међуминистарска радна група	Донета подзаконска акта за имплементацију НОК.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Успостављен институционални оквир за имплементацију НОК	МПНТР	Међуминистарска радна група	Основане институције и тела за имплементацију НОК.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Развијена три профила сектора за успостављање секторских већа.	МПНТР	/	Развијена три профила сектора.	СДЦ
	Ажурирање Базе квалификација	МПНТР	ЗУОВ	Број квалификација унетих у Базу.	ЕАСЕА
3.4.Промовисати концепт целоживотног учења	Континуирано спровођење поступка акредитације јавно признатих организатора активности образовања одраслих	МПНТР	ЗУОВ	Број акредитација јавно признатих организатора активности образовања одраслих.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Спроведене активности на промовисању концепта функционалног основног образовања одраслих	МПНТР	Школе НСЗ	Број полазника програма ФООО. Број школа које спроводе програм ФООО.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
3.5.Наставак реформе стручног образовања	Размењене информације о потребама тржишта рада за потребе планирања и развоја политике формалног образовања у циљу бољег одговора образовања на потребе тржишта рада.	МПНТР	ПКС НСЗ	Број састанака са социјалним партнерима.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
	Развијен одређен број програма образовања односно обука - квалификација у складу са идентификованим потребама тржишта рада.	МПНТР	ЗУОВ	Број развијених програма образовања/обука у складу са идентификованим потребама тржишта рада.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности

	Спроведене обуке чији су исходи учења у складу са стандардом квалификација односно стварним потребама тржишта рада.	МПНТР	Школе	Број спроведених обуке чији су исходи учења у складу са стандардом квалификација односно стварним потребама тржишта рада.	Нема трошкова – запослени раде у оквиру редовних радних активности
--	---	-------	-------	---	---

X ИНДИКАТОРИ УСПЕХА У ПРИМЕНИ НАПЗ ЗА 2018. ГОДИНУ

ЦИЉ	ИНДИКАТОР	Извор података
Повећање стопе активности 15–64	Стопа активности – пропорција радно активних становника у укупном становништву радног узраста.	РЗС
Повећање стопе запослености 15–64	Стопа запослености – пропорција запослених лица у укупном становништву радног узраста.	РЗС
Смањење стопе незапослености 15–64	Стопа незапослености – пропорција незапослених лица у активном становништву радног узраста.	РЗС
Смањење дугорочне незапослености	Учешће дугорочне незапослености – удео дугорочно незапослених лица у укупном броју незапослених радног узраста. Стопа дугорочне незапослености – пропорција дугорочно незапослених лица у активном становништву радног узраста. Број дугорочно незапослених лица на евиденцији НСЗ. Учешће дугорочно незапослених лица у укупном броју незапослених на евиденцији НСЗ.	РЗС НСЗ
Смањење регионалних разлика	Стопа запослености по регионима. Стопа незапослености по регионима.	РЗС
Смањење удела неформалне економије	Број запослених у неформалној економији. Учешће неформално запослених у укупном броју запослених.	РЗС
Издавање већег износа финансијских средстава за мере АПЗ	Износ средстава одређен за реализацију мера АПЗ. Учешће финансијских средстава издвојених за АПЗ на годишњем нивоу у БДП.	МРЗБСП НСЗ МФ
Већи број незапослених лица укључен у мере АПЗ	Број незапослених лица укључених у мере АПЗ у току једне године. Учешће незапослених укључених у мере АПЗ у просечном броју незапослених на евиденцији НСЗ.	НСЗ
Већи број незапослених лица запослен након укључивања у мере АПЗ	Број запослених лица шест месеци након укључивања у мере АПЗ, разврстан по мерама АПЗ.	НСЗ
Запошљавање младих до 30 година	Стопа активности младих – пропорција активних становника старости 15–24 у укупном становништву радног узраста. Стопа запослености младих – пропорција запослених младих 15–24 у укупном становништву радног узраста. Стопа незапослености младих – пропорција незапослених младих 15–24 у активном становништву радног узраста. Број младих (15-30) обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће младих (15-30) укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број младих (15-30) запослених са евиденције НСЗ.	РЗС НСЗ
Запошљавање вишкова запослених	Број вишкова запослених обухваћен мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће вишкова запослених укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број вишкова запослених са евиденције НСЗ.	НСЗ
Запошљавање старијих од 50 година	Стопа активности старијих – пропорција активних становника старости 50–64 у укупном становништву радног узраста. Стопа запослености старијих – број запослених старијих 50–64 у укупном становништву радног узраста. Стопа незапослености старијих – број незапослених старијих 50–64 у активном становништву радног узраста. Број старијих (50–65) обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће старијих (50–65) укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број старијих од 50 година запослених са евиденције НСЗ.	РЗС НСЗ
Запошљавање незапослених без квалификација и	Број незапослених без квалификација и нискоквалификованих обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће незапослених без квалификација и нискоквалификованих	НСЗ

нискоквалификованих	укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број незапослених без квалификација и нискоквалификованих запослених са евиденције НСЗ.	
Запошљавање особа са инвалидитетом (ОСИ)	Број ОСИ обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ Учешће ОСИ укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број ОСИ запослених са евиденције НСЗ.	НСЗ
Запошљавање Рома	Број Рома обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће Рома укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број Рома запослених са евиденције НСЗ.	НСЗ
Запошљавање корисника НСП	Број корисника НСП обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће корисника НСП укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број корисника НСП запослених са евиденције НСЗ.	НСЗ
Запошљавање дугорочно незапослених	Број дугорочно незапослених (на евиденцији дуже од 12 месеци односно 18 месеци) обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће дугорочно незапослених укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број дугорочно незапослених који су се запослили са евиденције НСЗ.	НСЗ
Запошљавање младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања	Број младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број младих до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања запослених са евиденције НСЗ.	НСЗ
Запошљавање жртава породичног насиља	Број жртава породичног насиља обухваћених мерама АПЗ, разврстан по мерама АПЗ. Учешће жртава породичног насиља укључених у мере АПЗ у укупном броју незапослених укључених у мере АПЗ. Број жртава породичног насиља запослених са евиденције НСЗ.	НСЗ

XI УЧЕШЋЕ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОЈЕКТА

Министарство надлежно за послове запошљавања учествује или прати реализацију следећих пројеката:

Ред. бр.	Пројекат	Трајање пројекта	Извор финансирања
1.	„Унапређење конкурентности и запошљавања” Пројекат има за циљ унапређење делотворности и координације између одабраних јавних политика и програма ради ублажавања и отклањања препрека за повећање конкурентности и запослености. Једна од компоненти овог пројекта односи се на реформу тржишта рада. Реформа тржишта рада подржана је кроз унапређење услуга НСЗ у посредовању у запошљавању (и према незапосленим лицима и према послодавцима) и кроз унапређење делотворности мера активне политике запошљавања.	јануар 2016 - јун 2019. године	Светска банка
2.	„Техничка помоћ за јачање капацитета у области политике запошљавања” У оквиру пројекта планиран је даљи развој и унапређење система обука, односно програма обука за тржиште рада, са циљем смањења неусаглашености понуде и потражње, као и повећавање ефикасности политике запошљавања према особама са инвалидитетом. Кроз овај програмски циклус планирана је директна додела средстава НСЗ за спровођење мера активне политике запошљавања и то: субвенција за запошљавање и samozapošljavanje, обуке на захтев послодавца – за незапослене и обуке за тржиште рада.	2017-2019. година	ЕУД, уз учешће из буџета РС, програмски циклус ИПА 2013, спроводи МРЗБСП и НСЗ
3.	„Подршка имплементацији Програма реформе политике запошљавања и социјалне политике, са фокусом на политику запошљавања и запошљивости младих” Пројекат треба да допринесе повећању запошљавања и запошљивости младих, кроз спровођење Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике, са циљем унапређења креирања и имплементације законодавног оквира на националном и локалном нивоу.	главна фаза Пројекта октобар 2016 - децембар 2019. године	Влада Швајцарске Конфедерације/ СДЦ СИПРУ
4.	„Подстицање запошљавања младих” Пројекат има за циљ унапређење услова за боље позиционирање младих између 15 и 35 година старости на тржишту рада, уз успостављање и јачање локалних иницијатива за запошљавање младих. Пројекат је иницирао стручни Национални дијалог за подстицање запошљавања младих који ће препоруке, искуства и знања стечена у току спровођења пројекта интегрисати у политички дијалог у оквиру Немачко-српске иницијативе за одрживи раст и запошљавање.	јул 2015 - јун 2019. године	Немачка организација за међународну сарадњу (ГИЗ)
5.	„Платформа за запошљавање и социјалну политику” (ЕСАП) Employment and Social Affairs Platform Пројекат има за циљ да допринесе унапређењу политика, институционалном оквиру и резултатима, као и регионалној сарадњи у областима запошљавања, људског капитала и социјалне политике у земљама западног Балкана.	2016-2018. година	Регионални савет за сарадњу (РСС) ИПА 2015 вишекорисничка грант шема

СКРАЋЕНИЦЕ

АПЗ	Активна политика запошљавања
АРС	Анкета о радној снази
БДП	Бруто домаћи производ
ГИЗ	Немачка организација за међународну сарадњу
ЕАСЕА	Европска агенција за образовање и културу
Euroguidance	Европска мрежа за подршку каријерном вођењу и саветовању
ЕУД	Делегација Европске уније
ЕСАП	Платформа за запошљавање и социјалну политику
ЕУРЕС	Европска мрежа јавних служби за запошљавање
ЗВКОВ	Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
ЗУОВ	Завод за унапређивање образовања и васпитања
ИПА	Инструмент за претприступну помоћ
ЛАПЗ	Локални акциони план запошљавања
МОС	Министарство омладине и спорта
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МФ	Министарство финансија
НАПЗ	Национални акциони план запошљавања
НЕЕТ	Лица која нису запослена и нису у образовању и обуци
НОКС	Национални оквир квалификација Србије
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСКЗ	Национални систем класификације занимања
НСП	Новчана социјална помоћ
ОСИ	Особа са инвалидитетом
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
РСС	Регионални савет за сарадњу
СДЦ	Швајцарска агенција за развој и сарадњу
СИПРУ	Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва
СКГО	Стална конференција градова и општина
ФООО	Функционално основно образовање одраслих
ЦРОСО	Централни регистар обавезног социјалног осигурања